

Handläggare
Andreas Huss
08-508 868 97**Till**
Rotel IX

Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor. Svar på remiss

Sammanfattning

Stockholms stad står inför en eventuell effektbrist och exploateringskontoret ser generellt positivt på författningsförslagen, men efterfrågar praktiska verktyg och tydliga gränssnitt mot befintliga plan- och byggprocesser för att undvika dröjsmål, administration och kostnader. Kontoret välkomnar kopplingen mellan energiplan och planering, men saknar en beskrivning hur samordningen mellan förvaltningar praktiskt ska gå till och en vägledning om hur "energieffektivitet först" ska vägas mot andra planeringsmål. Vid eventuell effektbrist behövs det även vägledning om hur prioritering mellan olika verksamheters behov av el och effekt ska göras. Kontoret tillstyrker undantaget från kravet på nära-nollenergiprestanda för byggnader som köps för rivning, totalrenovering eller vidareförsäljning, eftersom det täcker många av kontorets fastighetsförvärv inför exploatering. Principen om energieffektivitet först är rimlig, men analyskravet vid större investeringar riskerar bli betungande, och kontoret föreslår tröskelvärden och standardiserade beslutsstöd. Slutligen välkomnas att totalförsvarets behov beaktas i energiplaneringen, men kontoret önskar stöd i hur sekretessbelagda uppgifter och känslig infrastruktur ska hanteras.

Exploateringskontoret
StadsmiljöFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 264 35
Växel 08-508 276 00
Andreas.huss@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Remissen

Klimat- och näringslivsdepartementet föreslår nya regler för energiplanering i kommuner och regioner. Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till exploateringsnämnden med sista svarsdag

den 7 september 2026. På grund av den korta svarstiden svarar kontoret direkt till kommunstyrelsen.

Promemorian föreslår att lagen om kommunal energiplanering moderniseras och anpassas till dagens energipolitiska mål, om ökat elbehov, leveranssäkerhet och totalförsvarsfrågor. Förslaget innebär även införandet av en skyldighet för kommuner och regioner att redovisa åtgärder för energieffektivisering i en långsiktig plan och rapportera uppgifter om energianvändning till Statens energimyndighet. Vidare föreslås att kommuner, regioner och statliga förvaltningsmyndigheter i vissa fall ska beakta principen om ”energieffektivitet först”.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen stadsmiljö.

Exploateringskontorets synpunkter

Stockholms stad står inför en eventuell effektbrist om inte åtgärder vidtas och exploateringskontoret ser generellt positivt på förslagen. Kontoret stöder intentionerna om ökad energieffektivitet och energiplanens integration i fysisk planering, men efterfrågar praktiska verktyg och tydliga gränssnitt mellan den nya energiplaneringen och befintliga plan- och byggprocesser, för att undvika onödiga dröjsmål i stadsutvecklingen, ökad administration samt kostnader.

Integration i fysisk planering

Avsnitt 4.3 "Kommunala energiplaner", s. 33–34 "En tydligare koppling mellan energiplanering och fysisk planering".

Exploateringskontoret välkomnar förslaget om att energiplanen ska utgöra underlag för översiktsplan och detaljplanering. För att detta ska fungera i praktiken krävs samordning mellan detaljplanearbete, översiktsplan, regionplan samt nätutvecklingsplaner. Kontoret saknar en beskrivning hur denna samordning mellan förvaltningar och myndigheter praktiskt ska ske.

Kontoret noterar också att promemorian anger olika exempel på vilka planer som omfattas av principen om energieffektivitet först på olika ställen i texten, i avsnitt 5.1 nämns detaljplaner, medan specialmotiveringen till 9 § endast nämner översiktsplaner.

Kontoret önskar ett förtydligande av om och i så fall när detaljplaner omfattas, samt vägledning om hur "energieffektivitet först" ska vägas mot andra planeringsmål som bostadsförsörjning, ekonomisk genomförbarhet, bevarandevärden, i tidiga skeden.

Prioritering mellan konkurrerande behov

Avsnitt 4.3, s. 32–33, om kartläggning av energi- och effektbehov.

I en situation med eventuell effektbrist uppstår frågan om hur prioritering ska ske mellan olika kommuners och verksamheters behov av el och effekt, till exempel när enskilda etableringar (som serverhallar) blir kritiska för tillgänglig effekt i ett område. Exploateringskontoret ser ett behov av en vägledning om hur sådana prioriteringar kan göras och hur de ska vägas in i den kommunala energiplaneringen och i planeringen av nya exploateringsområden.

Krav vid upphandling och markanvisning

Avsnitt 6.3, underrubriken "Köp av byggnader eller byggentreprenader och hyra av byggnader eller lokaler", s. 65–66, motsvarande 14–15 §§ i förslaget till förordning; avsnitt 6.5 om tröskelvärden, s. 68–70.

Exploateringskontoret tillstyrker förslaget om att kravet inte gäller om syftet med köpet är att totalrenovera eller riva byggnaden, sälja den vidare utan eget nyttjande, eller bevara den som en byggnad med officiellt skydd (s. 65–66, motsvarande 14 § andra stycket i förslaget till förordning). Detta undantag täcker en stor del av de fall där exploateringskontoret förvärvar fastigheter med befintlig bebyggelse inför exploatering, exempelvis vid rivning inför nybyggnation.

Förvaltningsbörda och energieffektivitet först

Avsnitt 5.1 "Större investeringar och författningsreglerade planer", s. 52–56, motsvarande 9 § i lagförslaget om kommunal energiplanering; avsnitt 6.4 "Beaktande av principen om energieffektivitet först i upphandling", s. 67, motsvarande 4 § i lagförslaget om offentliga sektorns inköp.

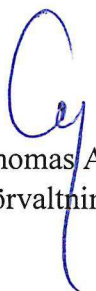
Principen är rimlig i sak, men analyskravet inför större investeringar och författningsreglerade planer riskerar att bli betungande, särskilt vid etappindelade exploateringsprojekt. Kontoret föreslår att det tas fram tydliga tröskelvärden och att

Energimyndigheten tar fram standardiserade beslutsstöd, så att kraven inte fördröjer plan- och exploateringsprocesser.

Totalförsvar och beredskap

Avsnitt 4.3, s. 32–33, om kartläggning av energi-/effektbehov, totalförsvarets behov och säkerhetsskyddslagen.

Exploateringskontoret välkomnar att totalförsvarets behov ska beaktas i energiplaneringen, men önskar stöd i hur eventuellt sekretessbelagda uppgifter och känslig infrastruktur ska hanteras i dialogen med aktörer och i den fysiska planeringen.

Slut

Thomas Andersson
Förvaltningschef

Anders Jonsson
Avdelningschef

Frida Nordström
Enhetschef